



**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
PETICIJŲ KOMISIJA**

IŠVADA

**DĖL PETICIJOS (2024-03-18 NR. PC-8) DĖL DVIRAČIO VEŽIMO MIESTO, RAJONO,
TARPMIESTINIUOSE IR PRIEMIESTINIUOSE AUTOBUSUOSE**

2024-07-18

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybės Peticijų komisija 2024 m. liepos 18 d. posėdyje iš esmės išnagrinėjo peticiją (2024-03-18 Nr. PC-8) ir priėmė sprendimą teikti Vyriausybei išvadą netenkinti pareiškėjo peticijoje išdėstytų prašymų ir siūlymų dėl dviračio vežimo miesto, rajono, tarpmiestiniuose ir priemiestiniuose autobusuose.

Peticijoje siūlyta sudaryti sąlygas vežti dviratį tarpmiestiniuose autobusuose, pakeisti Keleivių ir bagažo vežimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. 3-223 „Dėl Keleivių ir bagažo vežimo taisyklių patvirtinimo“, (toliau – Taisyklės) ir nustatyti, koku būdu gali būti vežamas dviratis tarpmiestiniuose autobusuose, kad būtų galima įsidėti, jei telpa, į saloną arba į bagažo skyrių (anot pareiškėjo, bagažo skyriuje dviračio tvirtinti nereikia – vežėjai negali kiekvieno autobuso pritaikyti dviračio tvirtinimui), taip pat įteisinti visose savivaldybėse dviračių vežimą autobusuose jų netvirtinant ir išbraukti iš Taisyklių 43 punkto žodžius „specialiai tam įrengtose ir pritaikytose vietose“.

Sprendimas priimtas įvertinus pareiškėjo peticijoje pateiktų prašymų ir siūlymų teisėtumą, pagrįstumą, tikslingumą, naudingumą, atitiktį teisėkūros principams ir jų įgyvendinimo galimybes, taip pat atsižvelgta į Susisiekimo ministerijos, Lietuvos transporto saugos administracijos pateiktus argumentus, Komisijos posėdžiuose išklaudius pareiškėją ir institucijų atstovus. Argumentai pateikiami šioje išvadoje.

Lietuvos transporto saugos administracijos teigimu, ji negali įpareigoti vežėjų užtikrinti dviračių vežimo tolimojo susisiekimo maršrutais. Nuo 2023 m. liepos 1 d. pasikeitus leidimų vežti tolimojo susisiekimo maršrutais išdavimo tvarkai, leidimai išduodami be konkurso ir reikalavimai vežėjams nustatyti Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 182 straipsnyje. Pagal galimybes vežėjai gali pasiūlyti dviračių vežimo paslaugą, tačiau dėl autobusų konstrukcijos reikalavimų ir nuo 2022 m. lapkričio 1 d. įsigaliojusio reikalavimo pirmą kartą Lietuvoje registruotus autobusus pritaikyti riboto judumo asmenims dviračius transportuoti tolimojo susisiekimo maršrutų

autobusuose gana sudėtinga. Lietuvos transporto saugos administracija, rengdama konkursų sąlygas, atsižvelgs į galimybę teikti papildomas paslaugas, įskaitant ir dviračių vežimą, tačiau negali įsipareigoti reikalauti tokios paslaugos iš visų autobusų vežėjų, nes tai gali dirbtinai riboti konkurenciją.

Susisiekimo ministerijos teigimu, siūlymas aprašyti, koku būdu gali būti vežamas dviratis tarpmiestiniuose autobusuose, ir nurodyti, kad dviratis galėtų būti vežamas, jei telpa, autobuso salone arba bagažo skyriuje, nėra priimtinas dėl šių priežasčių:

- tolimojo susisiekimo autobuso salone, jei nėra specialiai tam įrengtų vietų, vežti dviračius nėra saugu, nes laisvai vežamas dviratis gali sužeisti keleivius, o ši rizika yra žymiai didesnė, palyginti su vietinio susisiekimo autobusais, dėl didesnio autobusų greičio ir konstrukcijos, kuri pritaikyta tik sėdintiems keleiviams vežti;

- galiojančioje Taisyklių nuostatoje dėl dviračių vežimo nėra nurodyta prievolė tvirtinti dviratį, kai jis vežamas bagažo skyriuje, todėl peticijoje pateiktas argumentas dėl Taisyklių pakeitimo, siekiant atsisakyti dviračio tvirtinimo bagažinėje, yra beprasmis;

- galiojanti Taisyklių 43 punkto nuostata, kad „dviračiai gali būti vežami autobuso viduje ar išorėje specialiai tam įrengtose ir pažymėtose vietose arba autobuso bagažo skyriuje kaip bagažas“, vežant dviračius leidžia atsižvelgti į autobuso konstrukciją, numatytas tvirtinimo vietas, jei tokių yra, ir numato dviračių vežimą bagažinėje.

Savivaldybės pačios nustato keleivių ir bagažo vežimo taisykles, kurios priimamos atsižvelgiant į vietos specifiką ir kitų savivaldybės atstovaujamųjų institucijų galimybes nustatyti tinkamiausią dviračių vežimo būdą. Susisiekimo ministro įsakymu patvirtintos Taisyklės yra bendrojo pobūdžio. Pagal Kelių transporto kodekso 18 straipsnio 1 dalį savivaldybės atstovaujamoji institucija gali detalizuoti keleivių ir bagažo vežimo taisykles ir tvirtinti keleivių ir bagažo vežimo vietinio (miesto ir priemiestinio) susisiekimo maršrutais taisykles. Tai yra savarankiškoji savivaldybės funkcija (Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 33 punktas).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos peticijų konstitucinio įstatymo 18 straipsnio 4 dalies 2 punktu, Komisijos išvada dėl peticijoje (2024-03-18 Nr. PC-8) pateiktų prašymų ir siūlymų netenkinimo teikiama Vyriausybei.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės Peticijų komisijos nuostatų 37 punktu, siūloma Susisiekimo ministerijai užtikrinti metodinės pagalbos teikimą savivaldybėms dėl saugaus dviračių vežimo reikalavimų užtikrinimo vietinio susisiekimo transporte.